

BISERICA și ȘCOLA.

Foia bisericească, școlastică, literară și economică.

Iese odată în săptămână: DUMINECA.

PREȚUL ABONAMENTULUI.

Pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 5 fl.—cr., pe 1/2 an 2 fl. 50 cr.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 14 fr., pe jumătate an 7 franci.

PREȚUL INSERTIUNILOR:

Pentru publicațiunile de trei ori ce conțin
cam 150 cuvinte 3 fl.; până la 200 cuvinte 4 fl.;
și mai sus 5 fl v. a.

Correspondențele să se adreseze Redacției

„BISERICA și ȘCOLA.”

Er banii de prenumerațiune la
TIPOGRAFIA DIECESANĂ în ARAD.

Nr. 543/898.

Esamenul de cualificațiune cu candidații la preoție prescriș prin stat. org. și prin Reg. special se va ține aici în 12/24 și următoarele zile a le lui Februarie a. c. cu începere la 9 ore a. m.

La acest termin sunt admiși numai acei clerici absoluți, cari până la 1 Februarie 'și vor fi așternut recursul adjustat conform prescrișelor §-lui 8 din Regulamentul sinodal; toți ceialați se avisează a recurge pentru esamenul din Sept. a. c. în terminul regulamentar.

Arad, la 29 Ianuarie 1898.

Consistoriul eparchial gr. ort.
român din Arad.

Ad. Nr. 1017/1897

Protopresbiterul Șiriei în calitate
de Comisar Consistorial

Cercular

cătră Onorații membrii clericali și mireni ordinari și estraordinari ai sinodului protopresbiteral gr. ort. român din protopresbiteratul Ienopoliei (Boroșineu.)

Venerab. consistoriu diecesan al Aradului prin ordinul din 28 Octobre 1897 Nr. 6167 a binevoit a-mi încredința onorifica misiune, de a conduce sinodul protopresbiteral gr. ort. român al tractului Ienopolea.

Intru îndeplinirea acestei misiuni, pe basa „Regulamentului pentru procedura la alegerea de protopresbiter” am onóre a convoca pe Onorații membrii ai sinodului protopresbiteral din tractul Ienopoliei, clericali și mireni, ordinari și estraordinari, la sinodul electoral, ce să va ține Joi în 26 Fe-

bruarie st. vechiu 1898 la 11 ore ante amédi în s-ta biserică din Ienopolea

Obiectele de pe tractat sunt:

1. Verificarea membrilor nou aleși.
2. Alegerea de protopresbiter al tractului Ienopolea.

Actului de alegere conform datorinței noastre creștinești și a prescrișelor legii îi-va prômerge celebrarea stei liturgii împreună cu chemarea sântului Duch, în aceeași zi la 9 ore nainte de amédi în s-ta biserică din Ienopolea.

Șiria la 30 Ianurie (11 Februarie) 1898.

Georgiu Popovici, m. p.

protopresbiter al Șiriei, comisar consistorial.

O trebuință a timpului.

Facem noi tot ce putem pentru înaintarea poporului nostru pe terenul cultural; dar greutăți aprôpe nebiruite ni-se pun în cale la fie-care pas, ce voim, să-l facem înainte.

Dintre aceste multe greutăți amintim de astă dată numai una, și anume: sărăcia și lipsele poporului nostru.

Luptă astăzi poporul nostru cu multe și mari lipse; ér lipsele și sărăcia, cu carea luptă poporul nostru, o sêmțim greu la fiecare pas mai însemnat, ce voim, să-l facem pe terenul cultural. O sêmțim acéstă greutate în biserică, în școlă și în societatea noastră.

Și găsindu-ne în o astfelu de situațiune negreșit este un postulat de prima ordine, ca întrégă atențiunea să-ne fiă concentrată spre a studia cauzele, din cari provine acéstă greutate, — ca ast-

feliu se putem afla mijlocele, prin cari se putem contribui la delăturarea ei.

Ómeni săraci și ómeni bogați, popórë sărace și popórë bogate, au fost, de când este lumea. Și cauza și cauzele, cari au produs, și produce între ómeni și popórë deosebirea de „sărac“ și „bogat“ provine în prima linie dela credința lor religiósă și dela ideile și convingerile, ce le alimentéză în om religiunea și biserica despre avere și despre factorii, cari produc, și înmulțesc averea. Asupra sărăciei, seau bogăției unui popor hotărâsc deci mai pre sus de toate ideile și convingerile, ce le au ómenii despre: lucru, și de modul, cum să întrebuințăm câșcigul realizat prin lucru. Aceste idei și convingeri sânt baza și condițiunile fundamentale ale ori cărui bun sistem de economiă. Pre ele se baséză apoi îndemânările la lucru și câșcig, precum și capacitatea de sporiu și înaintare în avere prin diferite întreprinderi economice, seau ceea ce în știință se numește politică economică a popórëlor.

Pentru o bună sistemă de economiă și în legătură cu acésta pentru înțelepciunea economică a popórëlor motorul principal este deci religiunea.

Constatând adevérul acesta, — și privind asupra îndemnului și îndemnelor, pentru cari ómenii lucréză — ni-se înfățișéză în viață cu privire la ideia și ideile, ce le au ómenii despre „lucru“ următoarele stadii, și anume: Sânt ómeni, cari lucréză numai din motivul, ca din câșcigul obținut prin lucru să pótă să-și acopere trebuințele neapérat de lipsă pentru viață, să aibă adecă, cu ce să-se hrănescă, cu ce să-se imbrace, și unde să locuiescă. Lucrătorul, carele astfeliu gândesce și judecă despre lucrul său, nu va fi nici odată un bun lucrătoriu, și nici om cruțătoriu, pentru că lucréză numai de silă și numai când îl-mână sila; ér ceea ce câșcigă, mult, puțin, astfeliu de ómeni aprópe de regulă consumă, și cheltuiesc, fără să gândescă la ziua de mâne. Sânt apoi în lume ómeni, cari avênd cele de lipsă pentru viață, îi-vedem sêrguitori la lucru și lacomi la câșcig din ambițiune, ca să esceleze, să intrécă pre alții, să-se înalțe în avere, ca prin avere să-și câșcige trecere și renume în societate. Stadiul acesta, adecă când omul lucréză din ambițiune, este mult mai înaintat decât stadiul, în carele omul lucréză numai mânat de silă; și ómenilor, cari lucréză din ambițiune, lumea are să-le mulțămescă mult. Ei au contribuit la adunarea de capitale, au lucrat la multe învențiuni, au dat viață la diferite întreprinderi economice și altele. Are în-

să lucrul și câșcigul din ambițiune și părțile sale rele. Succesul și succesele, ce le ajunge omul pre terenul economic din ambițiune, pot să-l mâne cu un pas înainte, și să-l conducă la vanitate, mai apoi la nedreptățirea altora și chiar la tirăniă față de alții, lucruri, cari din nefericire se ivesc și se pot vedé la astfeliu de ómeni în detrimentul unei desvoltări linișcite a societății ómenești.

Cu totul altcum ni-se înfățișéză, însă omul, și lucrul omului, carele lucréză din punct de vedere creștinesc, și din motivele, cari reies din evangeliă; și esaminând aceste motive, vom afla, că evangelia Domnului, sfânta scriptură și doctrina bisericii îndemnând pre om la lucru, îi-pune la îndemână mijlocele de trebuință pentru viață, îi-lasă un vast teren pentru a-și desvolta în mod și în spirit creștinesc ambițiunea de a escela între semenii săi, dar în același timp îi deschide un nou și nemărginit teren de a-se înalța și a-se aprópiia de Dumnezeu: reprezentând și continuând pre pământ prin lucrul mânilor și minții sale mâna creatóre a lui Dumnezeu.

Cele ce vedem, că se petrec în lumea fizică, și în lumea morală ne întăresc în acéstă privință în credința și convingerea, carea ni-o înfățișéză evangelia.

Cresc, pentru esemplu, în o grădină pre același strat și sub aceleași influințe climatice, sóre, vânt și plóia, și pre același pământ, două rose. Una este sêlbatică, ér alta este oltuită de mâna unui grădinariu dester. Privind la florile acestor două rose, crescute una lângă alta pre același pământ, când ele înfloresc, — vom vedé între florile lor o enormă deosebire. Rosa sêlbatică crescută numai sub influințele naturii fizice și fără conlucrarea omului are o flóre numai cu un rënd de foi de o colóre palidă și aprópe fără miros; ér flórea rosei oltuite de mâna grădinariului ni-se înfățișéză îmbrăcată în un frumos buchet, în colori frumoșe și cu un miros ce desfătéză. A ceeași privelisce ni-se înfățișéză, când ne uităm asupra unei grădini cu pomi pădureți și asupra unei grădini cu pomi oltuiți și bine îngrijită de mâna unui grădinariu dester, precum și când ne uităm asupra unei păduri lăsate în mâna naturii fizice și asupra unei păduri, ce cresce sub influința lucrului unui pădurariu dester, seau asupra unui parc artificial. Mâna și lucrul omului ajută în lucrul lor, puterile naturii fizice, le măreșce puterea de producțiune; ér lucrul omului ni-se înfățișéză ca o continuare a mâinii creatóre a lui Dumnezeu.

Privit deci lucrul omului din punctul de vedere, carele ni-l înfățișează d e s c o p e r i e a d u m n e Ț e i Ț c a naturală și supranaturală, ni-se înfățișează nu numai ca un mijloc pentru a-ne câștiga cele trebuincioase pentru viață și ca un mijloc de a escela, ci mai mult: lucrul și capacitatea omului de a lucra este pentru noi oamenii un dar neprețuit primit dela Dumnezeu spre a reprezenta și continua pe pământ mâna creatoare a lui Dumnezeu. Privit din acest punct de vedere lucrul, și imprimându-ne această creștinăscă idee despre „lucru“ cu puterea și tăria convingerii religioase — negreșit că împreună cu dânsa se desvâltă, și se întărește în noi spiritul și plăcerea de lucru, și în același timp se desvâltă, și întărește în noi sêmțul și plăcerea de a chivernisi și a întrebunța câștigul realizat prin lucru, precum și spiritul pentru întreprinderi economice.

Lucrul și capacitatea de lucru ridică bunăstarea poporului numai atunci, când omul lucrăză 'condus de un ideal ca prin lucrul mânilor și minții sale să-se nobiliteze pe sine, și se devină mai în stare și mai îndemânatic întru împlinirea datorințelor împreunate cu viața și cu misiunea, ce are să-o împlinescă prin viața sa pe acest pământ.

Acest ideal a fost în trecut sufletul vieții economice a poporului nostru. A lucrat, și a adunat ceea ce a putut poporul nostru cu bărbăția și cu grije, — purcedând din credința odinioară generală, că este rușine și păcat, că atunci, când îi vine omului ceasul, să trecă din această lume să nu rămână după dânsul urmă, că a trăit, și prin viața și activitatea sa a valorat ceva, și nu a fost cel din urmă om din lume. Valoarea, prețul și hărnicia omului în această lume la noi, la români, în trecut se cumpănea, și se măsură, după starea în carea se găsea omul atunci, când îi-venea ceasul, ca să trecă din această viață. Pondul se punea cu deosebire pe două momente, și anume: a) ca omul la capătul vieții să lase după sine un nume bun, și b) să lase după sine și puțină avere, prin carea să pôtă înlesni și face mai ușoră următorilor lupta în contra grelelor necazuri ale vieții, și în același timp să aibă acestia mijlocele trebuincioase, ca să pôtă împlini cele de lipsă pentru odichna sufletului în conformitate cu doctrina bisericii și cu datinele religioase rămase din bătrâni față de cei răposați în drăpța credință.

Purcedând din acest frumos și creștinăscă ideal de viață și înțelepciune economică susținut cu sfin-

țenie în feliul lor de gândire de părinții nostri, — urmăzând de sine, că pentru noi cei de astăzi a devenit, și este o trebuință cardinală: îngrijirea de a da poporului nostru prin biserică, prin școlă și prin societate o educațiune religioasă carea să corespundă întru toate și pre deplin pretenșiunilor în mulțite ale timpului, în carele trăim, — carea să corespundă întru toate trebuințelor înmulțite și împrejurărilor schimbate ale vieții de astăzi. În luptă cu curente materialiste și anticreștinăscă ale veacului nostru este o lucrare uriașă educațiunea religioasă, mai corăspunđătoră, ce voim să-o dăm poporului. Sub anumite condițiuni însă, nu ne îndoim, trebuie să isbutim. Între aceste condițiuni, așa ni-se pare nouă, că în prima linie este de neapărată trebuință, ca să-ne ridicăm preste o părere greșită, aprăpe generală, nu numai la noi dar și la alte popore, — după carea totă răspunderea pentru ceea ce se face pe terenul educațiunii în genere se pune aprăpe numai în sarcina învățătorului și a preotului, în timp ce faptice și în realitate pre lângă învățătorii și pre lângă preot au înrîurintă decizătoră în educațiune și alți factori, și anume întregă societatea, și toate împrejurările, în cari își face cineva creșterea. Astfeliu pentru ca să putem ajunge acest scop mare, este de neapărată trebuință, ca la săvârșirea acestei mari lucrări pre lângă preoți și învățători să-ne angajăm cu bunăvoința și cu iubirea trebuincioasă pentru săvârșirea lucrărilor mari toți de o potrivă, și anume: întregă societatea noastră cu toate păturile, cari o constituiesc.

Vom continua a-ne espune vederile noastre în această mare cestiune în un ciclu de articlii viitori.

Sărbătoreea Intimpinării Domnului nostru Isus Christos.

La ciclul sărbătorilor Nașcerii Domnului aparține și sărbătoreea Intimpinării Domnului. Ea se bazează pe ordinațiunea lui Moisi despre curățirea femeii după naștere. Dumnezeu a declarat prin Moisi (III. Moisi cap. 12) de necurate femeile după nașterea unui prunc 40 de zile, Țr după nașterea unei fete 80 de zile, ne-având dreptul a intra în acest timp în temp'u. După trecerea alor 40 de zile respective 80 de zile, femeea trebuia să aducă la templu un miel ca sacrifici numit ardere de tot și un porumb, ca sacrifici pentru păcat. Aceste sacrificii erau atât de obligătore pentru toți, încât numai în cas de sărăcie să permitea a-să aduce și pentru arderea de tot în loc de un miel un porumb. Aducând femeea aceste daruri, o intimpina

preotul la porța templului și după rostirea rugăciunii prescrie o dechiera de curățită.

Acestui demând s'a supus și Maria, mama Mântuitorului Isus Christos, aducând la templu săracă fiind, doi porumbi, unul ca ardere de tot și altul ca sacrifici pentru păcat. În templu îi intimpină dreptul Simeon, căruia i-a promis Dumnezeu, că pentru pietatea s'a nu va muri, până ce nu va vedea pe Mesia cel profețit și așteptat de toți. Și el vădând pruncul, inspirat de Duhul sânt, a recunoscut în el pe Christos și binecuvântându-l plin de bucurie pentru această fericire a exclamat: „Acum slobodește pe robul tău în pace, Stăpâne, după cuvântul tău, că văduri ochii mei mântuirea ta, carea ai gătit-o înainte feții tuturor popórelor, lumină spre descoperirea păgánilor și mărirea poporului tău Israil (Luc. 2²²—38)

Întru amintirea acestor întâmplări s'a instituit sărbătórea Întimpinării Domnului. Ținându-se sărbătórea Nașcerii Domnului în biserica occidentală și mai târziu și în cea orientală în 25 Decemvrie, s'a pus această sărbătóre în 2 Februarie, la 40 de zile dela Naștere. Îosămnătatea acestei sărbătóri o esplică în înțeles creștinasc Simeon arhiepiscopul Tessalonicului (+ 1429) astfel: „Éră la a patruzecea și se aduce pruncul de mamă-sa în biserică și acesta ca un dar s' aduce lui Dumnezeu. Că preotul stând înaintea ușilor bisericii și însemnând pe mumă împreună cu pruncul, îi sfințește pe dânșii cu rugăciuni.“

Cele dintăi urme despre această sărbătóre le aflăm în biserica din Ierusalim pe la mijlocul veacului al V lea. Din biserica Ierusalimului a trecut această sărbătóre în biserica Antiochiei pe la anul 526. Ear ca sărbătóre generală în întrégă biserica orientului s'a instituit la anul 542 la demândul împăratului Iustinian, după cum se istorisesc din următórea causă: Erupsese pe la finea anului 541 în Constantinopol și în alte ținuturi ale imperiului bizantin o epidemie cumplită, curmând viața pe și la mii și mii de ómeni. În inspăimântarea creștinilor li-a descoperit Dumnezeu, ca să institue sărbătórea această și atunci va inceta epidemia. (Nicefor Calistul.)

Sărbătórea această obvine sub diferite numiri. Așa se numește ea în biserica greacă *πρόσθη* sau *πρόσθη* = întimpinare, pentrucă Simeon a întimpinat pe Isus, adus de Maria și Iosif la templu. Să mai numește din această causă și sărbătórea lui Simeon. Ea se presintă în biserica orientală mai mult ca prezentarea Domnului în templu (Oblatio Christi ad templum) și mai puțin ca curățirea Mariei.

În biserica occidentală s'a introdus această sărbătóre de papa Gelasie la anul 494. Ansă i-au dat festivitățile păgâne numite Lupercalia, cari se țineau în luna lui Februarie în onórea zeului Lupercus (sprinjitorul lupilor), mergând pe strade cu facile, alungând cu bice pe trecători și făcând diferite lus-

trațiuni. Acestei festivității păgâne i-a dat papa Gelasie un caracter creștinasc și spre acest scop i-a servit istoria prezentării lui Isus în templu și curățirea Mariei. Ea se presintă însă în biserica occidentală spre deosebire de biserica orientală mai mult ca sărbătórea curățirii Mariei (Festum purificationis), decât ca a prezentării lui Isus în templu. Și de óre-ce în decursul serviciului dumnezeesc se aprindeau multe lumânări, se mai numește ea în biserica occidentală și sărbătórea lumânărilor (festum luminum.)

Despre secta nazarénă.

Sunt vr'o 40 de ani de când secta așa numită „nazarénă“ séu „nazarinénă“ s'a virit între credincioșii bisericilor creștine din Ungaria, și în timpul din urmă tinde a se lăți și printre Români.*)

Originea și-o are dela Calvinii din Șvițera; patria libertăților fără margini, în care pururea se plămădesc și se nasc variate și curiose idei și principii reformătóre.

Acolo ori ce nulitate de om se simte în drept a propaga idei, a introduce reforme, a critica aședeminte vechiu și a pretinde în locul lor altele nouă.

După reformarea ordinei de stat și a vieții sociale, s'au pus ómenii se reformeze și vieța religioasă — biserica. care din „catholică“ o facură „reformată“ și mai apoi „calvină“.

Acum nici această nu le e bună. Petru-că deslănțuită odată mania de idei și reforme nouă, ea a ținut și ține încă în agitație necontentită spiritul unor ómeni bolnăvicioși la creeri, cari deja pe la sfârșitul veacului trecut au scos la ivelă diferite secte religioase, cari de cari mai curioase și infecte.

Din glăvățina unor ómeni cu astfel de creeri bolnăvicioși a răsărit și „secta nazarénă“.

La începutul ei secta această era ignorată, cu deseversire ca un eres confus, netrebnic și fără nume și era p'aci să și dispară, dacă nu se ivea cel dintăiu „apostol“ mai remarcabil al ei, Iohan Iakob Wirtz, care a pus'o din nou în picioare și i-a dat și numele.

La început o numise „biserica nouă“ (Neukirche, Neukirchler) ér mai târziu „comunitate nazarénă“ dela chemarea ce și-o luase „a urmă în vieța și în fapte pe Christos Nazarénul“.

Iohan Iakob Wirtz s'a născut în Basel (Șvițera) la 22 Ianuarie 1778. La început se predase măiestriei țesutului (tăcaci), dér curând își părăsi mă-

* Ca se ne putem face un studiu mai temeinic despre „secta nazarénă“ la Români, în interesul chiar al bisericii și națiunei noastre rog pe Domnii preoți și învățători să-mi comunice tot ce știu pozitiv despre nazarenii (pocăiții) din comunele lor și din alte comune. Cu deosebire să-mi comunice: numele și profesiunea aceluia, care a introdus primadată nazarenismul în comună; numărul sufletelor nazarene; despre „adunările“ lor, și în sfârșit tot ce știu despre credința lor, despre obiceiurile și datinele lor. Comunicările se le trimită la adresa subsemnatului în E c s k a, Torontál megye.

iestria și intră la miliție, deunde, fiind-că nu-i conveinea disciplina, a scăpat cu fuga. Cum era el leneș și nebun de lucru, umbla haimana și într'o vreme se gândise chiar și la sinucidere.

Intr'acestea — cum se dice în biografia sa — i s'au arătat vedenii, însuși Isus Christos și ingerii, cari l'au incuragiat la viață, și i-au poruncit se pună pe hârtie „ce-i va dicta în pînă însuși Duhul sfânt“.

„Vedeniile“ aceste i-s'au arătat la anul 1830, de când i-se datéză „activitatea apostolică“, care se termină abia cu mórtea sa întemplată la anul 1858 în orașul Argau.

A trăit deci 80 de ani, — timp suficient pentru a sugera bieților săi adicți insanități nazarene.

Adevăratul fundator însă al sectei nazarene este S a m u e. H e i n r i c h F r ö l i c h *) de confesiune calvină, născut din părinți pantofari la 7 Iulie 1803 în Brugg, un opid în cantonul Argaudin Șvițera.

După multe peripeții ale vieții sale estasiate și neastemperate, abia la vârsta de 21 ani a terminat la Zürich 4 clase gimnasiale. Cu aceste pregătiri elementare a intrat în tocmai înființata teologie calvină din Basel, care o sfărșise — după repetirea examenului — la anul 1827. Dintre profesorii sei de pe acest timp amintesc pe raționaliștii Dr. Schultness și Dr. de Wette.

Tinerețele sale trôbue că și-le-a petrecut în cumplite sbuciumări spirituale și în păcate grele, de ore-ce însuși mărturisese în scrierile sale, că „eu și astăzi me îngrozesc când îmi aduc aminte de păcatele grele cari mi-au copleșit existența“, ér într' altloc, de unde se vede că prelegerile raționaliste ale profesorilor săi amintiți i-au alterat judecata sa prematură dice: „Mai bine de un an și jumătate am trăit fără de Dumneșeu, fără a cunoșce pe fiul seu Isus Christos și fără a mă cunoșce pre mine însuși. Ce am început la prof. Dr. Schultness, am continuat și am terminat la prof. Dr. de Wette. Am fost exaltat de idealismul lor, cu care cuvântau ei despre sfânta scriptură. Pe Dr. de Wette l'-am adorat ca pre însuși Dumneșeu. Dumneșeul adevărat și cel viu nu-mi trebuia. În timpul petrecerii mele la Zürich mi-am părăsit chiar și rugăciunea mecanică a copi-lăriei mele; ea mi-se păru prea ridiculă etc“.

Exaltațiunea sa în principiile raționaliste însă nu țiuu multă vreme, că într'odus fiind într'un „colegiu de pietate“ unde se prelegea contra lui Dr. de Wette, se făcu deodată cel mai pronunțat adict al pietismului, și admirațiunea sa față de „adoratul“ seu profesor Dr. de Wette dispăru ca un fulger de zăpadă.

Cum era el însă de un temperament foarte schimbăcios, nici intru aceste învățături nu și-a aflat liniștea sufletescă, ci sbuciumându-se căuta mijloce cum se scape din nevoințele sale spirituale.

(Va urma).

Val. Magdu,
diacon.

Cuvântare

la Dumineca fiului rătăcit.

„Și a dis cel mai tînăr din ei tătă-ne-său: Tată dă-mi partea ce mi-se cade din avuție. Și le-a împărțit lor avuția. Și nu după multe zile adunând toate, feciorul cel mai tînăr, s'a dus într'o țeră departe, și acolo a răsipit totă avuția sa viețuind într'u desmerdăciuni. Luca c. 15 v. 12—13.

I A. Ca să putem vedé și înțelege, ca să putem cunoșce și să-ne putem căștiga lumină deplină despre darul și îndurarea cea nemărginită a lui Dumneșeu față de némul omenesc, ca să putem pricepe și îmbrățișa cu totă căldura iubirea și îngrijirea mamei noastre celei bune, a sfintei noastre biserici față de toți fii, cari alérgă cu credință la dënșă — Mântuitorul Christos ne înfățișéză în sfânta evangeliă de astăzi, o casă părintescă bine îngrijită, o casă, în carea un tătă a tot înțelept prin înțelepciunea sa cea nemărginită, îngrijesce, ca toți casnicii săi să afile într'ënșă îndestulare, și urmând rëndueleur și povețelor celor nenșelătore, în cari vorbesce cu fi săi înțelepciunea cea atotvedătore a tatălui, și iubirea cea nemărginită a mamei ca toți de o potrivă să-si potă căștiga toate cele de trebuință pentru bunăstarea lor vremelnică și vecinică — ne arată Mântuitorul Christos în sfânta evangeliă de astăzi în icônă viiă o casă bogată în toate, o casă, în carea stepănesce cea mai desevășită bună rënduială, ca prin acésta să stepănescă într'ënșă deplină îndestulare pentru toți casnicii ei.

Închipuiți-vé iubiți ascultători, o astfelu de casă aici pre pământ, o astfelu de casă bogată în toate bunătațile, o casă în carea domnesce îndestulirea, o casă în carea buna rënduială, ce domnesce într'ënșă lumineză și povățuesce pre toți casnicii săi la bine și la fericire, și apoi întrebați-vé unul fiesce carele, că ore nu am dori noi toți ca să intrăm, și să trăim în o astfelu de casă, și într'ënșă să-ne împărtașim de bine și fericire?

Nu voi răspunde eu la acésta întrebare. Să las, ca să răspundă faptele, și anume faptul, pre carele ni-l înfățișéză sfânta evangeliă, și alte multe fapte, care din ufericire le vedem ivindu-se și repetindu-se și astăzi față de acésta casă a lui Dumneșeu.

Sfânta evangeliă de astăzi ne spune, că unul dintre fii iubiți părintelui său, — lăsându-se amăgit de ispitele asupritoriului, nu mai voiesce, să asculte de sfatul și povețele părintelui său, își cere dela tătăl seu să-i dea partea din avuția părintescă, pre carea primindu-o merge într'o țeră depărtată, unde trăind în desmerdări o prăpădesce, ér după acésta cădënd în miseria și lipsă se întorce cu umilintă la tătăl seu cerëndu-i iertare.

Pentru ca să putem cuprinde înțelesul asemănării din sf. evangeliă de astăzi adaog următorele:

Să vedem acum care este adevărul mai înalt, care să înțelege sub asemănarea din s. evangeliă de azi?

Tătăl cel bun de carele ne vorbesce sf. evangeliă de astăzi este Dumneșeu. Casa părintescă, de care e vorba în asemănare e biserica creștină, care ne-a întemeiat-o noué Dșeu aici pre pământ, și păcătoșii sunt fiii cei rătăciți, cărora nu le place a fi în casa lui Dșeu. Casa cea pompoasă a Tatălui este biserica drept credincioasă, ai căreia fii suntem noi din darul lui D-șeu. Asemenea și viețuirea cea desfătată în casa tatălui este vecinica petrecere și viețuire în modul de gândire și acțiune al credincioșilor de după poruncile lui D-șeu, cari 'l iubesc pre El și îi servesc după cum dice psalmistul: „Cât sunt de iubite locuințele tale Dómne al puterilor, doresce și se sfărșesce

*) Veđi: „Nazarenstvo“ de Vladimir Dimitrievic. Neoplanta 1894.

sufletul meu spre curțile Dlui. Fericiți sunt cei ce locuiesc în casa ta. Ales-am a fi lăpădat în casa Dlui meu mai vârtos decât a locui în locuințele păcătoșilor.¹⁾ Un tată pământesc ori cât se-și iubescă fiii săi, și ori cât se-le voiescă binele, fiindu-i puterea mărginită, nu le poate da de toate ce doresce a le da. Dar D-șeu și voiesce, și poate întrebunța toate spre binele celor ce-l iubesc. Atotputerniciei lui nimenea nu poate sta în contră. Cât de bine e dar a fi în casa lui. Dela El ne vine tot binele ce-l avem: averea, mintea, sănătatea, și altele. El trimite îngerii săi ca să ne păzescă până vom eși din această viață. El ne înpodobește cu darul său mai pompos, decât cum era Solomon pe tronul său, și mai frumos decât crinii câmpului. El ne nutrește la masa sa cu pâinea cea cerescă ce ni-o împărtășește în s. cuminăcătura. În casa lui avem toate bunătățile cele sufletesci. Ne sunt deschise toate darurile cerești.

Cu toate acestea cât de adese-ori se întâmplă totuși că omul, pre lângă totă iubirea și bunătatea, cu care se arată D-șeu către el, se încumătă a părăsi pe D-șeu. Chiar ca la fiul cel rătăcit de ași mai întâiu începe a i-se reci iubirea și zelul către D-șeu. După aceea arată neindesultire și caută altă credință streină unde se potă face ce va voi neninpedecat, unde se-și potă îndestuli poftele. Nu-i place rânduiala casei lui D-șeu. Acesta este începutul.

Până ce păcatul numai se plămădește în inima lui, D-șeu din îndurarea sa prin muștrarea conștiinții și prin preoții bisericii sale, se încercă a-l reținé; dar toate sunt zadarnice, că reutatea lui crește din zi în zi, până ce în urmă ca și fiul cel rătăcit pășește înaintea lui D-șeu și dice: Dă-mi partea, că voiesc a părăsi casa ta și să merg în o țără streină, unde să trăiesc după placul meu.

Eată așa grăește păcătosul către D-șeu său, de câte ori calcă legea lui, sau o părăsește, fără a cugeta la răul în brațele căruia se aruncă lăpădându-se de către legea și biserica strămoșească.

Acest felu de ómeni sunt în prima linie pocăiții, așa își dic ei, așa se numesc ei iubiților, despre cari știu că ași auzit și voi, cari cu bună dreptate îi numim rătăciți.

Nazaricusii cari nu vor se știe de tainele legii celei noue, de botez, de mir, de sfânta cruce, de sfânta cuminăcătura, de taina preoției, nici de tot ce ne leagă de maica noastră biserică. Ci spunând că legea lor e sfânta scriptură s'apucă să tălmăcească în chip greșit adevărurile dumnezeiesci, și astfel pre cei slabi de duh să-i abată dela calea cea dreaptă a mântuirii.

Hulind sfânta biserică ei se adună la câte o casă privată luată în chirie și noptea se sfătuiesc, cum și ce se facă pentru a-și spori credincioșii.

Am auzit iubiților dela unii credincioși de ai noștri că pocăiții ademenesc pre creștini, mai ales prin curățenia vieții lor; nu beaz, nu fură, nu înșală, ér dacă a păcătuțit în trecut, se peckiesc, își cer iertare dela cei pe cari i-au supărat, și dau înderăt ceea ce au furat.

Vé întreb acum iubiților! cine oprește, că aceleași lucruri să le facă și rămânând în legea și biserica întemeiată de Cristos? Mai mult chiar: toate cu câte să fălesc cei-ce se mărturisesc de pocăiți, sunt legi ale bisericii noastre creștine și învățături ale apostolilor cei adeverați cari însă au știut se móră ca martiri, dar de biserică nu s'au lăpatat.

Ecă iubiților! v'am aréat pe scurt, în ce stă credința deșertă a așa numiților pocăiți. Aceștia sunt ași în prima linie rătăciții din asămănarea s. evanghelii de astăzi.

S. evanghelie vorbește numai despre un fiu rătăcit, dar fiii cei rătăciți sunt ași mai mulți.

În a doua linie sunt iubiților. rătăciți acei creștini: i noștri, cari cu anii încunjură s. taine. Aceia sunt cei ce în dumineci și serbători în loc de a veni la s. biserică să se róge, petrec zilele acestea în păcate. Aceștia sunt toți cei ce duc viață fără frică de Dumneșeu, spre scurtarea vieții lor spre scandalisarea altora spre stricarea păcii e soi altora. Aceia sunt părinții, cari nu-și cresc pruncii în frica lui D-șeu. Aceia sunt cei ce înjură pre D-șeu și cele sfinte ale lui.

Cine va puté înșira pre toți fiii cei rătăciți pre cari îi înțelege Dlu Christos în asămănarea din s. evanghelii de ași.

Deci iubiților! n'am cuvinte destul de puternice pentru a vé ruga și sfătuți ca pre nișce fii ai mei sufleteși, să nu ascultați de propovăduitorii deșertelor învățături, ci mai ales acum, când trăim într'un timp atât de greu se ținem cu totă țaria la biserică și legea în care ne-am născut.

Să ne uităm în oglinda fiului celui rătăcit din s. evanghelie de ași, că asămănarea despre fiul cel rătăcit este oglinda, care ni-o dá Domnul, și de vom afla că noi suntem fiul cel rătăcit, să ne grăbim a ne întorce ér la casa cea părintească a lui D-șeu. Să ne aducem aminte ce bunărți mari am primit dela D-șeu până am fost în casa lui. Să căutăm la aceea cât de réu de a petrece în înstreinare de Dumneșeu.

Deci se-ne ferim a-ne înstreina de Dumneșeu, și se ne rugăm Părintelui nostru ceresc, că ér se ne primescă de fii, ca se putem gusta și bunătatea și ocrotirea lui cea părintească. Amin.

Alexandru Nica,
preot gr. or. rom. în Almaș.

D I V E R S E.

* *Convocare.* Neputându-se ținé adunarea constituantă convocată pe 2 Decembre 1897 în scopul înființării și respective organizării Despărțământului beiușan al „Asociațiunei pentru literatura română și cultura poporului român,” — în urmarea autorizării primite dela comitetul central al numitei Asociațiuni, am onóre a convoca o nouă adunare constituantă pe 24 Faur 1898 la 11 óre a. m. la școla română gr.-or. din Beiuș, la carea invit cu totă stima pe toți aceia din cercurile pretoriele de Beiuș, Vașcău și Ceica, care se interesază de înaintarea în cultură a poporului român și de literatura română ca se participe și se-și dee concursul la organizarea acestui despărțământ. — Beiuș. 5 Faur 1898. Paul Pa p, advocat.

† *Neerolog.* Tinérul de bună speranță Ioan A. Măoavei student universitar a réposat în Domnul, împărțit fiind cu s-tele taine în 9 Februaru n. c. în Budapesta. Defunetul Macavei era un tinér talentat, care abia în vara trecută părăsise băncile gimnasiului din Brașov; depunând examenul de maturitate cu eminență. Rămășițele pămênțești a-le defunetului au fost aduse la Arad, unde a fost înmormântate Vineria trecută cu solemnitatea meritată. În veci amintirea lui!

* *Un medic de renume.* Zilele trecute a murit în Paris doctorul Iules Péan, și a fost înmormântat cu o solemnitate, ce Parisul o dá numai persónelor de mari merite pentru țără. Péan a fost cel dântăi operator al Franței, un medic, carele pre terenul operațiunilor chirurgicale făcú cele mai mari serviiți possibile omeni-

(1 Psalm 83, l. 5. 11.

mii suferinde. Densul a fost fiu de plugariu, și prin studiu și activitate neobosită s'a ridicat la un renume pe terenul chirurgiei de cel dântăi om în lumea învățaților pe acest teren. A fost un om fără preget în întreg desursul vieții, carele totdeauna se scula, și-și începea activitatea la 4 ore dimineața. Deși prin practica sa medicală și-a câștigat o însemnată avere, totuși a trăit cât se poate de simplu.

* **Himen.** D-nul Genadie Subțire, învățător în Fiecut își va sërba cununia în s-ta biserică din S. Andraș cu d-ra Cristina Sinnanțchi în 20 Februar n. c. — Felicitările noastre!

* **Mulțămîță publică.** Amăsurat decisului de sub Nr. 9/1897 al comitetului aplacitat prin concursul de sub Nr. 7/1898 al sinodului, subscrisul biuroi parohial din comuna bisericăscă ort. rom. Minead prin această, în numele întregii noastre comune memorate, exprime cu profund devotament mulțămîță publică Excelentelor Lor: generosului Conte Frideric și generoasei Contese Christina Wenckheim, din a căror munificență s'au obținut faptice, spre scopul nou construindei biserică: 28 goruni sînțtosi și robusti, în valoare de 280 fl. v. a. — Eternul Archiereu, Domnul nostru Isus Christos căruia din prezenta munificență I se va construi aceea Biserică, pre carea celebrul Dupanloup arhiepiscop de Orleans cu un citat dela s. Chrisostom, în următoria sentență, est mod o caracteriză: „Ob eam causam merito nuncuparis — Ecclesiam Tribunal, Medicinae et Philosophiae scholam, sedem erudiendis animis institutam, gymnasium curruum in coelum ferentium“ — s'e admită suslăudata munificență, drept candid sacrificiu în altariul seu supraceresc. Numele Escelențelor Lori se vor amintji în nesăngerosele ierurgie îndplininde în Ceriul pămēntesc (biserică) ort. rom. a Mineadului ca ctitori, din diptichul bisericăsc, din generațiune în generațiune. — Sign. Minead, aniv. ss. trei Ierarehi 1898 presb. Ioan Munteanu, președinte., docinte Petru Faur, notariu.

Convocare.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii „Timișana“, societate pe acții în Timișora, sunt invitați a lua parte la a **XIII-a adunare generală ordinară**, care prin această se convocă și se va ține în ziua de **22 Februarie a. c. st. n.**, în localul institutului, ședința începēdu-se la **ora 10 înainte de amiazi.**

Obiectele:

1. Cetirea raportului direcțiunei despre gestiunea anului 1897, și al comitetului de supraveghiare.
2. Concluz asupra bilanțului anual și asupra absolutoriului cerut de direcțiune.
3. Hotărire asupra întrebuintării profitului curat, al institurului.
4. Se vor alege:
 - a) 4 (patru) membri în direcțiune, la două posturi vacante și la două cari espiră.
 - b) 4 (patru) membri în comitetul de supraveghiare a căror mandate espiră.
5. Desbatere și hotărire asupra eventualelor propuneri făcēde în modul și timpul stabilit în punctul h) din §-ul 22 al statutelor. — Timișora, 3 Februarie 1898. Direcțiunea a. — În sensul §-lui 12 din statute; cu vot decisiv la adunarea generală pot participa numai acei acționari, cari depun acțiunile transcrise cel puțin cu șase luni înainte pe numele lor, la cassa institutului, înainte

de deschiderea adunării generale. Plenipotențiat în numele altuia nu pōte fi de cāt cutare acționar. (§. 13).

ÎNCHEIEREA SOCOTILOR.

Institutului de credit și economii „Timișana“ societate pe acții în Timișora, pe anul 1897.

CONTUL BILANȚULUI.

ACTIVE.

Cassa în numărariu	9.975.13	
Cambii de bancă	478.828,65	
Cambii hipotecare	174.573.60	
Imprumuturi hipotecare	284.384.60	
Mobilier	483.22	
după amortisare de 10%	48 32	434.90
Împrumuturi de efecte (Lombard)	2.959.50	
Efecte proprii	4.090.80	
Realități	17.504.17	
Giro- și Cheque-Conto	391.23	
Conto-Corent	122.44	
Interese de reescompt anticipate	386.86	
Interese restante	3.976.24	
Diverse conturi debitoare	2.927.	
		<u>980.555.12</u>

PASSIVE.

Capital de acții	280.000.	
Fond de rezervă general	39.710.	
Fond de rezervă pentru acoperirea pretensiunilor dubioase	2.224.46	
Fond de rezervă pentru diferențe de curs	1.400.	43.334.46
Fond de pensiune		3.100.
Depuneri spre fructificare		509.445.06
Cambii reescomptate		94.841.
Interese transitoare		13.080.42
Dividendă neridicată		96.50
Interese după capitalul de acții em. II		61.70
Diverse conturi creditore		2.090.20
Profit curat	32.652.05	
Profit transpus din anul 1896	1.853.73	34.505.78
		<u>980.555.12</u>

CONTUL VENITELOR ȘI AL SARCINILOR.

SARCINI.

Interese ridicate și capitalizate	23.891.71
Salarie	8.946.50
Contribuție erarială și comunală	4.709.06
Contribuția 10% după interese la depuneri spre fructificare	2.389.18
Interese de reescompt	3.897.23
Chirie și spese de cancelarie	1.125.55
Tipărituri și postporto	669.55
10% amortisare din mobilier	48.32
Profit curat	32.652.05
Profit transpus din anul 1896	1.853.73
	<u>34.505.78</u>
	80.182.88

VENITE.

Profit transpus din anul 1896	1.853.73
Interese după cambii de bancă	40.852.61
Interese după cambii hipotecate	10.097.53
Interese după împrumuturi hipotecare	24.495.54
Interese după împrumuturi pe efecte	254.84
Venitul efectelor proprii	192.70
Penitul realităților	1.377.08
Vrovisiune	1.058.85
	<u>80.182.88</u>

Timișora, 31 Decembre 1897.

Direcțiunea:

*Rotariu, director provisor. Miculescu, comptabil.
Istin, Al. Creciunescu, Dr. Putici, Maniu, Tejle.*

Subsemnatul comitet am examinat contul present al bilanțului, precum și cel al venitelor și sarcinilor, și confruntându-le cu registrele principale și auxiliare purtate în bună regulă, le-am găsit cu acelea în consonanță și esacte.

Comitetul de supraveghiere:

*Ioar Theodorovicu, Dr. Lazar Simon,
Aureliu Dragan, Aureliu Popovicu.*

Concurs.

Pentru îndeplinirea capelaniei temporale pe lângă veteranul paroh Simeon Drăgoiu din Valea-mare (protopresbiteratul Lipovei) pe baza înaltului decis al venerabilului consistoriu din Arad d'to 10 Ianuarie 1898 Nr. 7335 ex 1897 prin acesta se escrie concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în foia oficială „Biserica și Școla“.

Emolumintele împreunate cu acest post sunt jumătate din toate beneficiile parochiali, cari sunt: sesiunea parochială, stola și birul preoțesc usuat cari toate la oaltă dau un venit aproximativ de 640 fl. Ear după mărtea actualului paroh alesul capelan va urma nemijlocit de paroh.

Dela recurenți se cere, calificație pentru parochii de clasa II-a și să se prezinte în vre-o Duminecă sau sârbătoare în s. biserică din Valea-mare cu observarea -lui 18 din Regulamentul pentru parochii și a-și trimitte recursese ajustate subsemnatului Dn protopop Voicu Hamsea în Lipova (Lippa).

Dat din ședința comitetului parochial din Valea-mare din 27 Ianuarie st. v. 1898.

În conțelegere cu: VOICU HAMSEA, m. p. protopop.

—□—

Consistoriul subsemnat pe baza decisiunii enunciate sub numărul și datul de față pentru deplinirea postului de protopresviter în protopopiatul Beliului, devenit în vacanță prin pensionarea protopresviterului Petru Suciu, amésurat Regulamentului congresual, escrie concurs nou cu termenul de 30 de zile computate dela prima ziua ce urmăzează după ântea publicare a acestui concurs în foia oficială diecesană „Biserica și Școla“.

Emolumintele împreunate cu acest post sunt următoarele:

1) Birul protopopesc, dela parochie mai de frunte la număr 13 câte un cubul de cereale, ăra dela 27 parochii ori filii mai slab dotate câte cu două măsuri (2 vici) cereale, care toate la oaltă fac 26 cubule și 2 măsuri, prețuite cu câte 5 fl. cubul, dau suma de 132 fl. 50 cruceri.

2) Competințele anuale dela 32 comune bisericesti cu câte 5 fl. dela una pentru visitațiunile canonice, fac la oaltă 160 fl.

3) Ajutoriu, respective cuota anuală a protopresbiterului 500 fl. din care sumă alesul va ave a da în tot anul protopresviterului pensionat Petru Suciu până va fi în viață 200 fl.

4) Venitul parochiei protopresbiterale Ucuriș, face anualminte 600 fl.; aci se notéază că dările pentru pământal parochial le solvesce parochia Ucuriș, — astfelu emolumintele toate împreună dau o sumă totală de 1392 fl. 50 cr.

Aspiranții a acest post de protopresbiter sunt avisați a-și presenta recursese instruite cu toate documintele necesari la subsemnatul Consistoriu în termenul susespus; ăra recursese sunt a să instrui cu documintele despre calificațiunea normată prin §. 53 din Statutul Organic și prin concludsul congresual de sub Nr. 111 din anul 1888 și anume:

a) Testimoniu de calificațiune preoțescă pentru parochie de prima clasă

b) Testimoniu despre depunerea esamenului de maturitate.

c) Atestat oficios despre aceea, că recurintele au împlinit cel puțin cinci ani în serviciu bisericesc seu școlariu cu succes deplin multămitorin și că prin zel și diligență s'a distins în rezultatul activității sale pe terenul bisericesc ori școlar.

Dat din ședința plenară a Consistoriului ort. rom. din Oradea-mare ținută la 30 Decemvre 1897.

Iosif Goldișiu, m. p.

archimandrit, vicariu episcopesc.

—□—

Pentru deplinirea parochiei de cl. I. din Curticiu (protopresbiteratul Chișineu, cottul Arad), devenită vacantă prin mărtea regretatului preot Teodor Pinter, — se escrie concurs cu termen de alegere pe 22 Februarie st. v. a. c.

Venitele sunt: una sesiune pământ comasat, în carea se cuprinde și pășunea: birul și stolele usuate dela Nrii de casă a acelei parochii, — cari toate dau un venit anual de peste 800 fl. a.

Darea directă o va suporta preotul alegând din al seu; asemenea sustă pentru dânsul deobligamentul §-lui 8 din „Regulam. pentru parochii“.

Dela recurenți se cere calificațiune pentru parochii de cl. I. cei cu esamen de maturitate vor fi preferiți.

Recursese ajustate conform prescrișelor §. 13 din statutul organic și §. 15 din Regulam. pentru parochii, adresate comitetului parochial din Curtici, se le trimită subscrifului ppresbiter în Chișineu (Kisjenö) cottul Arad până la 19 Februarie st. v. a. c.

Recurenții au să se prezenteze în s. biserică din loc, pentru a-și arăta desteriatea în oratorie și cele rituali, — observând strict dispozițiunile §-lui 18 din Regulam. pentru parochii.

Dat în ședința comitetului parochial ort. român, Curtici 8/20 Ianuarie 1898.

Gregoriu Mladin, m. p. Ioan Bulbocă, m. p.

președinte

notariu.

În conțelegere cu: Dr. IOAN TRAILESCU, m. p. protopresbiter.

—□—

LICITAȚIUNE MINUENDĂ.

Comuna bisericescă română greco-orientală din Sărafalva, comitatul Terontalului, escrie concurs de licitație minuendă pe 8/20 Februarie a. c. nainte de amédi la ôrele 10, ce se va ține în școla română din loc, pentru edificarea unei biserici române greco-orientale în Sărafalva.

Prețul de esclamarie 11.702 fl. 22 cr. v. a.

Atât planul și preliminarul, cât și condițiunile se pot vedé la oficiul parochial din loc.

Sărafalva, în 2/14 Ianuarie 1898.

Comitetul parochial.

—□—